กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานประกันสังคม
กระทรวงแรงงาน

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานประกันสังคม จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน รวมทั้งเผยแพร่ให้ผู้บริหารและหน่วยรับตรวจภายในสำนักงานประกันสังคมเข้าใจเกี่ยวกับ คำนิยาม วัตถุประสงค์ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

คำนิยาม (Definition)

การตรวจสอบภายใน (Internal Auditing) หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น และจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย

๑. งานบริการให้ความเชื่อมั่น (Assurance Services) หมายถึง การตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเที่ยงธรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการประเมินผลอย่างอิสระ โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพในกระบวนการการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐ เช่น การตรวจสอบงบการเงิน ผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎหลักเกณฑ์ และข้อบังคับความมั่นคงปลอดภัยของระบบต่าง ๆ และการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินการบัญชี เป็นต้น

๒. งานบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services) หมายถึง การบริการให้คำปรึกษาแนะนำ และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะงานและขอบเขตของงานจะจัดทำข้อตกลงร่วมกับผู้รับบริการ และมีจุดประสงค์ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับหน่วยงานของรัฐ โดยการปรับปรุงกระบวนการการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องความคล่องตัวในการดำเนินงาน การออกแบบระบบงาน วิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม เป็นต้น

๓. หน่วยรับตรวจ หมายถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานประกันสังคม ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบด้วย สำนักงานประกันสังคมส่วนกลาง สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/สาขา และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน

วัตถุประสงค์และพันธกิจของกลุ่มตรวจสอบภายใน

๑. เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน การบริหารจัดการทรัพย์สิน การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง

๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมให้สำนักงานประกันสังคม มีการกำกับดูแลตนเองที่ดี มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก

การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง

ผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยยึดกฎหมาย ระเบียบ มาตรฐานการตรวจสอบภายใน ของส่วนราชการ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. จรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

เพื่อเป็นการยกฐานะและศักดิ์ศรีของกลุ่มตรวจสอบภายใน ให้ได้รับการยกย่องและยอมรับจากบุคคลทั่วไป รวมทั้งให้มีการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องพึงประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กรอบความประพฤติที่ดีงาม ในอันที่จะนำมาซึ่งความเชื่อมั่น และคำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม เป็นอิสระ และเปี่ยมด้วยคุณภาพ

หลักปฏิบัติในจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เป็นหลักพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้ตรวจสอบภายในพึงปฏิบัติ โดยใช้สามัญสำนึกและวิจารณญาณอันเหมาะสม ดังต่อไปนี้

๑. ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายใน จะสร้างให้เกิดความไว้วางใจและทำให้ดุลพินิจของผู้ตรวจสอบภายในมีความน่าเชื่อถือ และยอมรับจากบุคคลทั่วไป

๒. ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการรวบรวมข้อมูล ประเมินผล และรายงานด้วยความไม่ลำเอียง ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่อย่างเป็นธรรมในทุก ๆ สถานการณ์ และไม่ปล่อยให้ความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงาน

๓. การปกปิดความลับ (Confidentiality) ผู้ตรวจสอบภายในจะเคารพในคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติงาน และไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเสียก่อน ยกเว้นในกรณีที่มีพันธะในแง่ของงานอาชีพและเกี่ยวข้องกับกฎหมายเท่านั้น

๔. ความสามารถในหน้าที่ (Competency) ผู้ตรวจสอบภายในจะนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยยึดหลักมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และต้องพัฒนาศักยภาพของตนเอง รวมถึงการพัฒนาประสิทธิผลและคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

อำนาจหน้าที่

๑. กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูล เอกสาร ทรัพย์สิน การดำเนินกิจกรรมและการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานประกันสังคม อย่างเที่ยงธรรม เพื่อนำมาประเมินผลอย่างเป็นอิสระในกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และการกำกับดูแลขององค์กร โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล เอกสาร ทรัพย์สิน และการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสอบถามขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๒. กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ สำหรับอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีปฏิบัติงาน และระบบการควบคุมภายใน หรือแก้ไขระบบการควบคุมภายในอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

๑. กลุ่มตรวจสอบภายใน มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อเลขาธิการ และไม่อาจมอบอำนาจในการปกครองบังคับบัญชา และดูแลงานของผู้ตรวจสอบภายในให้ผู้อื่นได้ การรายงานตรงต่อเลขาธิการเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถดำเนินไปได้อย่างเต็มที่ ตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในควรปราศจากการแทรกแซง ทั้งในเรื่องการกำหนดขอบเขตการตรวจสอบงานตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบ

๒. ผู้ตรวจสอบภายใน ดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในกิจกรรมที่ตรวจสอบ และปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงานและการเสนอความคิดเห็นในการตรวจสอบแก่ฝ่ายบริหารหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด

๓. ผู้ตรวจสอบภายใน มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานโดยปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงานตรวจสอบและการเสนอความคิดเห็นในการตรวจสอบ รวมทั้งไม่มีส่วนได้เสียในกิจกรรมที่ตรวจสอบหรือส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรในกิจกรรมที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องตรวจสอบหรือประเมินผล

๔. ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กรอบจริยธรรมการตรวจสอบภายในโดยให้ยึดถือและดำรงไว้ซึ่งหลักปฏิบัติที่ดี ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม การปกปิดความลับ และมีความสามารถในหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๕. ผู้ตรวจสอบภายใน ไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใด ๆ ของส่วนราชการหรือหน่วยงานในสังกัดอันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ

ขอบเขตการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบการทำงานต่าง ๆ การวิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐซึ่งรวมถึง

๑. ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

๒. สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงานของรัฐ

๓. ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางด้านการเงิน การบัญชี และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเงินงบประมาณ เงินกองทุนเพื่อบริหารงานของสำนักงานประกันสังคม เงินกองทุนเพื่อบริหารกองทุนเงินทดแทน เงินกองทุนประกันสังคม เงินกองทุนเงินทดแทนและเงินกองทุนสวัสดิการสำนักงานประกันสังคม รวมทั้งการนำเงินกองทุนไปจัดหาผลประโยชน์

๔. ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายโดยเน้นถึงความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน

๕. ตรวจสอบระบบงานและการปฏิบัติงานตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง วิธีปฏิบัติที่ทางราชการและสำนักงานกำหนด เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงาน เป็นไปตามเป้าหมายวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบาย โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในและความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบ รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการบริหารการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรของหน่วยรับตรวจ

๖. ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัย ของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น รวมถึงมิให้เกิดการสูญเสีย การเสียหาย

๗. ให้คำปรึกษา และเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานแก่หัวหน้าหน่วยรับตรวจ และเจ้าหน้าที่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ความรับผิดชอบ

หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑. กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงานประกันสังคม โดยให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒. กำหนดกฎบัตรการตรวจสอบภายในไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเสนอเลขาธิการก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๓. ประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ และจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีเสนอคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละคณะ เพื่อพิจารณาเสนอแนะก่อนเสนอให้เลขาธิการอนุมัติภายในเดือนกันยายน

๔. ปฏิบัติงานตรวจสอบให้บรรลุตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับการอนุมัติตามขอบเขตของงานที่ได้กำหนด โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และคู่มือแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลางและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

๕. จัดทำและเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อเลขาธิการ และคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละคณะภายในเวลาอันสมควร หรืออย่างน้อยทุกสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

๖. ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลตรวจสอบ โดยกำหนดระยะเวลาภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานจากกลุ่มตรวจสอบภายใน

๗. ปฏิบัติงานให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายในต้องปรับปรุงและรักษาคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน โดยมีการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้ความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน และประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน รวมทั้งการปรับปรุงงานตรวจสอบภายในให้ดีขึ้น โดยต้องมีการประเมินผลทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน และรายงานผลการประเมินจากภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นางสาวเรณู ทองคำ)
นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

(นางสาวบุปผา เรืองสุด)
เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม